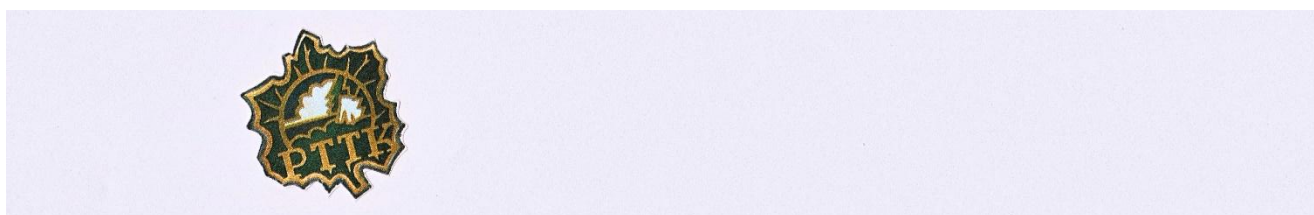

WIADOMOŚCI KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ

NR 83 (118)

GRUDZIEŃ 2024

W numerze:

Str. 3	Jan Sikorski	KTP ZG PTTK
Str. 4	Proporzec Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK	Włodzimierz MAJDEWICZ
Str. 9	II Lubelski Złaz Turystyczny „Polesie 24”	Ewa KACZMARZEWSKA
Str. 15	Piesze wędrowanie wokół Żarnowa	Włodzimierz SZAFIŃSKI
Str. 16	XIII Rajd Niepodległości	Małgorzata KUBIŚ-DREWEK
Str. 18	XIII Żarnowski Rajd z Mikołajem	Włodzimierz SZAFIŃSKI
Str. 21	Mikołajkowe wędrowanie	Aleksander KAMIŃSKI
Str. 23	Odznaka Jubileuszowa	PTTK GNIEZNO

Dnia 27 października 2024 r. zmarł nasz serdeczny Kolega Jan Sikorski – Honorowy Przewodnik Turystyki Pieszej od 1986 r. Urodził się w 1935 r. w Buku. Z zawodu był mistrzem ślusarskim. Od 1952 r. członek PTTK, współzałożyciel Koła i Oddziału PTTK w Buku. Zasłużony działacz społeczny Towarzystwa w Oddziale PTTK w Buku (w latach 1952-1959 i ponownie od roku 1985 do 2024) oraz w Oddziale PTTK przy Zakładach HCP w Poznaniu (w latach 1960-1984). Pełnił wiele funkcji w Oddziałach: przewodniczący O/Komisji Kajakowej O/Buk w latach 1955-1956, wiceprezes O/Buk w latach 1956-1957, sekretarz O/Buk w latach 1957-1960, przewodniczący O/Komisji Kolarskiej O/Buk w latach 1958-1960, przewodniczący O/Komisji Pieszej przy O/HCP w latach 1965-1970, członek Sportu i Turystyki Fabryki Wagonów w latach 1978-1984, członek Zarządu O/Buk w latach 1989-2000, przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej O/Buk od 1992 roku,

sekretarz Koła PTTK „Senior” Buk od 2001 roku. Pełnił funkcje w ZG PTTK: członek Głównej Komisji Pieszej w latach 1985-1988, członek podkomisji KTP ds. nowelizacji regulaminów Przewodników TP i OTP, członek prezydium Komisji Turystyki Pieszej w latach 1996-2002 oraz członek komisji egzaminacyjnej na uprawnienia turystyczne.

Wszechstronny turysta i krajoznawca, organizator i uczestnik imprez turystycznych, wycieczek i rajdów. Pilot i przewodnik licznych wycieczek krajoznawczych. Organizator turystyki szkolnej, popularyzator udziału młodzieży w imprezach turystycznych w szkołach. Kierownik tras i współorganizator dużych imprez np. Ogólnopolskie Rajdy Przyjaźni oraz wielu rajdów i zlotów. Kierownik i wykładowca kursów na uprawnienia turystyczne i krajoznawcze, w tym kursy znakarzy szlaków. Zasłużony weryfikator OTP na wielu rajdach.

Posiadał liczne uprawnienia: Organizator Turystyki (1958), Społeczny Opiekun Zabytków (1958), Przewodnik Turystyki Pieszej (1959), Strażnik Ochrony Przyrody (1985), Honorowy Przewodnik Turystyki Pieszej (1986), Instruktor Krajoznawstwa Regionu (1990), Instruktor Krajoznawstwa Polski (1997).

Posiadał wiele odznaczeń: „Zasłużony Działacz Turystyki” – odznaka brązowa, Złota i Srebrna Honorowa Odznaka PTTK, Honorowy Dysk WKKFiT, Medal Honorowy 50-lecia PTTK, Odznaka 100-lecia Zorganizowanej Turystyki Polskiej, Odznaki „25 i 50 lat w PTTK”, Medal Franciszka Jaśkowiaka „Za zasługi w rozwoju turystyki i krajoznawstwa w Wielkopolsce” WKO PTTK, Złota Odznaka Ministra Kultury „Za Opiekę nad Zabytkami” oraz liczne wyróżnienia w postaci dyplomów, medali i odznak zawodowych, związkowych, kuratorskich oraz jubileuszowych z oddziałów PTTK w Buku, HCP Poznaniu i Luboniu.

Opracowała Ewa Bosacka na podstawie Wielkopolskiego Słownika Biograficznego Krajoznawców i Działaczy Turystycznych. Autor Marian Chudy, Poznań, 2007.

Janie, na zawsze zostaniesz w naszych sercach i wspomnieniach!

Cześć Jego Pamięci!

Włodzimierz MAJDEWICZ

Proporzec Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK

Ważnym symbolem powołanej w 1952 r. Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK był proporzec uwieczniony na świetnym zdjęciu autorstwa Adama Czarnowskiego¹. Trójkątny, dwustronny proporzec z widocznym emblematem przedstawiający wizerunek Popularnej Odznaki Turystyki Pieszej oraz wielkie litery „KTP” – czyli skrót od nazwy Komisja Turystyki Pieszej. Był to niewątpliwie proporzec Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK². Starannie wykonany dwustronny płat proporca był w sześciu miejscach mocowany do krótkiego drzewca.

Proporzec ten odnalazłem również na kilku amatorskich fotografiach i są to jedyne ślady, do których dotarłem i prawdopodobnie jedyne, jakie po nim pozostały. Temu symbolicznemu przedmiotowi warto poświęcić kilka zdań.

Pierwszą imprezą centralną KTP ZG PTTK powstałej w 1952 r. był zorganizowany latem 1953 r. **I Turystyczny Rajd Pieszy PTTK**. Trasy rajdu wiodły przez piękne i mało jeszcze wówczas uczęszczane tereny Warmii i Mazur. Imprezę organizował aktyw PTTK z Olsztyna. Rajd przebiegał pod hasłem Roku Kopernikowskiego i trwał od 13 do 16 sierpnia

1 Adam Czarnowski (1918-2010) krajoznawca, przewodnik turystyczny, dziennikarz, fotografik, kolekcjoner. Członek Polskiego Tatrzańskiego od 1946 r. od 1951 do 1965 r. działał w Oddziale Stołecznym PTTK pełniąc kolejno funkcje przewodniczącego Komisji Turystyki Górskiej, Komisji Fotografii Krajoznawczej, Komisji Krajoznawczej. W latach 1966-1982 działał w strukturach ZG PTTK jako członek Komisji Krajoznawczej i Podkomisji Kolekcjonerstwa Krajoznawczego, jeden z inicjatorów utworzenia Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. **Członek Honorowy PTTK od 1989 r.**

2 Prezentowany tekst dotyczący proporca piechurów jest fragmentem artykułu Włodzimierza Majdewicza pt. *„Obrzędy, tradycje i zwyczaje w środowisku przodowników turystyki pieszej”*, który ukaże się w XIV tomie „Studiów i materiałów z dziejów krajoznawstwa polskiego” w pierwszym kwartale 2025 r. Wydawca Komisja Historii i Tradycji ZG PTTK.

1953 roku. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był Zbigniew Januszko - wojewoda olsztyński, KTP ZG PTTK reprezentował Stanisław Gabryszewski³, komandorem rajdu był Józef Targoński. Końcowym akcentem czterodniowej wędrówki był poobiedni przemarsz z mety rajdu na Stadionie Leśnym w Olsztynie do zabytkowej Wysokiej Bramy w centrum miasta. Uczestnikom tego Rajdu zadedykowała Maria Kownacka wiersz „Marsz Kopernikowski”⁴. Przez wiele lat z tym rajdem łączono pojawienie się proporca KTP ZG, który jak się okazuje w tym czasie jeszcze nie istniał. Na jednej ze starych fotografii pochodzącej ze zbiorów prywatnych widzimy grupę działaczy, w większości członków KTP ZG PTTK, pierwszy mężczyzna niesie okazałych rozmiarów proporzec. Na odwrocie tego zdjęcia widnieje odręczna adnotacja ołówkiem „*Olsztyn 16.08.1953 r.*”

Ludzka pamięć bywa zawodna i składane po latach relacje świadków wydarzeń okazują się nie zawsze precyzyjne. Okazało się, że fotografia wykonana została kilka lat później w dniu 16 sierpnia 1959 r. i przedstawia przemarsz uczestników VII Turystycznego Rajdu Pieszego pod pomnik pomordowanych w Czersku. Błąd dostrzegł i podał właściwą datę wydarzenia dokumentując to kolejną fotografią Janusz Umiński⁵ z Bydgoszczy, który w 1959 r. pełnił funkcję zastępcy kierownika VII Ogólnopolskiego Rajdu Pieszego kończącego się nad malowniczym jeziorem Ostrowite. Janusz Umiński był również w tym czasie aktywnym członkiem Okręgowej Komisji Turystyki Pieszej w Bydgoszczy organizującej na zlecenie KTP ZG ten rajd. W otrzymanej od Janusza Umińskiego korespondencji znalazłem następujące zdanie: „*Wydaje mi się, że proporzec popularyzujący Popularną OTP przywieźli nad jezioro Ostrowite członkowie Prezydium KTP ZG PTTK z Kol. Kol. E. Mieroszewiczem, A. Słomczyńskim i W. Bem.*”. Zdanie to rzuca nowe światło na historię i rolę proporca KTP ZG PTTK. Informacje te znajdują potwierdzenie w następujących faktach. W 1957 r. trzystopniowa dotąd Odznaka Turystyki Pieszej została rozbudowana, wprowadzono nowy stopień odznaki. Była to „Popularna OTP”. Pojawienie się nowego stopnia odznaki poprzedzone zostało ogłoszeniem przez KTP ZG PTTK konkursu plastycznego, którego efektem miało być wyłonienie graficznego projektu „Popularnej OTP”. W dniu 15 czerwca 1957 r. jury konkursu na „Popularną OTP” ogłosiło oficjalny komunikat. Nagrodę pierwszą za projekt odznaki w wysokości 1000 złotych przyznano Januszowi Bogaczykowi z Sopotu. Wynika z tego, że obecność Proporca KTP na centralnych imprezach pieszych począwszy od jesieni 1957 r. nie ograniczała się do funkcji reprezentacyjnych, lecz miała służyć również promocji nowej i mało jeszcze znanej odznaki Popularnej OTP. Proporzec wielokrotnie towarzyszył turystom w czasie wędrówki, dojrzałem go ponownie na zdjęciach wykonanych w trakcie V Ogólnopolskiego Rajdu Pieszego PTTK. Ten rajd zaprowadził turystów na tereny

3 Stanisław Gabryszewski (1905-1986) W Polskim Towarzystwie Krajoznawczym od 1922 r. Od 1946 r. wiceprezes reaktywowanego Oddziału Warszawskiego PTK. Od 1950 r. sekretarz Oddziału Warszawskiego PTTK, współorganizator i wiceprzewodniczący Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK w latach 1952-1955, skarbnik ZG PTTK w latach 1956-1958. Autor wielu poradników i przewodników. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Turystyki, Odznaką za Zasługi dla Warszawy, Złotą Honorową Odznaką PTTK. **Członek Honorowy PTTK od 1977 r.**

4 Turyści spotkali się przy ognisku z pisarką Marią Kownacką (1894-1982). Autorka napisała wiersz dedykując go uczestnikom I Ogólnopolskiego Rajdu Pieszego. Utwór ten publikowany był w miesięczniku "Turysta" Nr 9 (14) we wrześniu 1953 roku. Wiersz ten znajduje się również na stronie internetowej KTP ZG PTTK w dziale „Nasze Muzeum”.

5 Janusz Umiński (1932-2023) Przez wiele lat pełnił kierownicze funkcje w strukturach PTTK w Bydgoszczy. Członek Prezydium Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK (1960-1962), Członek Komisji Krajoznawczej ZG PTTK (1962-1965), Członek Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK (1985-1993) i w następnych kadencjach do 2023 r. Przewodnik Turystyki Pieszej nr 244/I, Honorowy Przewodnik Turystyki Pieszej nr 107H. **Członek Honorowy PTTK od 1997 r.**

Wielkopolski i Ziemi Lubuskiej. Impreza trwała od 5 do 18 sierpnia 1957 r. z zakończeniem w Łagowie Lubuskim.

Rekonstrukcja proporca KTP ZG PTTK, zbiory autora

Fot. Zbiory autora

Na zdjęciu wykonanym na trasie rajdu w centrum odpoczywającej grupy można dostrzec szczyt ozdobionego menażką proporca. Na kolejnych zdjęciach wykonanym tego samego dnia po przybyciu na metę rajdu widzimy proporzec KTP ZG PTTK niemal w całej okazałości.

Fot. Zbiory autora

Fot. Zbiory autora

Szukałem informacji o proporcju wśród osób związanych z KTP ZG PTTK w tamtych latach. W 2021 i 2023 r. rozmawiałem na temat proporcja Komisji z Henrykiem Tomkiewiczem ponad trzydzieści lat członkiem KTP ZG PTTK i najdłużej bo ponad dwadzieścia lat pełniącym funkcję jej przewodniczącego. Według Henryka Tomkiewicza⁶ KTP ZG PTTK była jedyną Komisją Zarządu Głównego PTTK posiadającą własny proporzec. Zapamiętał on proporzec, jako symbol pojawiający się podczas ważnych dla środowiska piechurów wydarzeń. Pamięta również, że na przełomie lat 60/70-tych proporzec w niewyjaśnionych okolicznościach zaginął. Stało się to prawdopodobnie w trakcie jednej z centralnych imprez pieszych. Wyraził również półzartem przypuszczenie, że proporzec być może jeszcze istnieje i jest lub był w posiadaniu jakiegoś „kolekcjonera”. Nie znamy i z pewnością już nie poznamy autora projektu ani wykonawcy tego proporcja.

Należy jeszcze wspomnieć o pewnym niechlubnym zwyczaju, który pojawił się nie wiadomo skąd i przez szereg lat istniał w PTTK, dotyczy to nie tylko środowiska piechurów. Mam na myśli dziwną manię ukradkowego zabierania lub po prostu kradzieży różnego rodzaju flag i proporcjów ze znakiem PTTK lub innych lokalnych symboli oddziałów, kół i klubów. Tego typu „psikusy” stwarzały kłopotliwe dla organizatorów imprez sytuacje. Pamiętam z rozmachem zorganizowany w dniach 15-17 września 1978 r. XXI Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej w Oleśnicy. Obrady plenarne zlokalizowano w pięknej scenerii dziedzińca oleśnickiego zamku. W kulminacyjnym momencie imprezy stwierdzono brak okazałych rozmiarów flagi z emblematem PTTK, która była istotnym elementem wystroju tego miejsca. Incydent ten sprawił niemały kłopot komandorowi zlotu Bronisławowi Turoniowi⁷ i grupie organizatorów z Wojewódzkiej Komisji Turystyki Pieszej we Wrocławiu.

Prawdopodobnie w podobnych okolicznościach „zginął” proporzec Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK. Możliwe jest, że tak jak to najczęściej niestety bywa po śmierci posiadacza podzielił los wielu pamiątek niszczonej przez jego rodzinę.

⁶ Henryk Tomkiewicz. Przez wiele lat związany z KTP ZG PTTK (1958-1967) członek prezydium 1968-1988 przewodniczący. Członek Kapituły Odznaczeń ZG PTTK (1976-1981), członek ZG PTTK (1976-1982) oraz (1985-1989). Współautor pierwszej instrukcji znakarskiej. Inicjator odznaki pieszej dla najmłodszych „Siedmiomilowe buty” oraz młodzieżowego przodownika turystyki pieszej. Przodownik turystyki pieszej nr 284, Honorowy Przodownik Turystyki Pieszej nr 31H, Instruktor Krajoznawstwa Polski. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Turystyki, Odznaką Zasłużony Działacz Kultury, Złotą Honorową Odznaką PTTK i innymi. **Członek Honorowy PTTK od 1997 r.**

⁷ Bronisław Turoń (1923-1984) Od 1950 r. działał w strukturach PTTK Wrocławia. W 1959 r. założył Klub Piechurów „Perpedes”. Propagator marszów na orientację. W latach 1958 -1968 - wiceprzewodniczący KTP ZG PTTK, w latach 1968-1972 – członek Plenum KTP ZG PTTK. W latach 1963-1970 – przewodniczący Podkomisji Imprez na Orientację przy KTP ZG PTTK. Przodownik Turystyki Pieszej (nr 387), Honorowy Przodownik Turystyki Pieszej (nr 118H).

Ewa KACZMARZEWSKA

II Lubelski Zjazd Turystyczny „Polesie 24”

12 października 2024 r. na terenie Poleskiego Parku Narodowego odbył się II Lubelski Zjazd Turystyczny „Polesie 24”, pod Honorowym Patronatem Dyrektora Poleskiego Parku Narodowego. W Zjeździe udział wzięli:

- Pan Jarosław Szymański – Dyrektor Poleskiego Parku Narodowego,
- Kol. Leszek Warowny – Członek Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK, Wiceprezes ds. programowych Zarządu Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie,
- Kol. Andrzej Wasilewski – Prezes Zarządu Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie,
- Kol. Leszek Boguta – Wiceprezes ds. organizacyjnych Zarządu Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie – wraz z małżonką,
- Kol. Zdzisław Rydz – Prezes Sądu Koleżeńskiego Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie,
- Kol. Halina Byczek-Krasucka – członkini Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK, Przewodnicząca Komisji Krajoznawczej Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie,
- przedstawiciele Zarządów Kół i Klubów zrzeszonych w Oddziale Miejskim PTTK w Lublinie,
- członkowie Kół i Klubów Oddziału Miejskiego PTTK w Lublinie: „Trasy” przy MPK w Lublinie, Klubu Organizatorów Turystyki i Krajoznawstwa, Koła Przewodników Miejskich i Terenowych im. Mikołaja Stanisława Pajdowskiego, Klubu Turystyki Pieszej „Niezależni”, Klubu Turystyki Pieszej „Krwinka” z Poniatowej, Klubu Górskiego „Koliba”, Koła Kolejowego „Żurawie”, Lubelskiego Koła Krajoznawczo-Turystycznego „OMEGA”, Klubu Turystyki Kajakowej „Ciernik”, Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego w Terpentynie – Dzierzkowicach.

Zjazd połączony był z uroczystym otwarciem zmodernizowanego szlaku pieszego LU-5526-z „Nałęcz”. Jest to szlak turystyczny o bogatych walorach historyczno-przyrodniczych. Szlak bierze swój początek w Sosnowicy, w zabytkowej miejscowości zachodniego regionu Polesia. Leży ona na północno-zachodnim skraju wyniesienia morenowego zwanego Garbem Włodawskim, który graniczy z krawędziami rozległych równin: od północy z zakłęśnością Sosnowicką a od zachodu z Pojezierzem Łęczyńsko-Włodawskim. Źródła dowodzą, że miejscowość Sosnowica została założona przypuszczalnie pod koniec XV wieku, podobnie

jak większość miejscowości w tym rejonie. Od początku istnienia, aż do końca XIX wieku należała do rodu Sosnowskich – herbu Nałęcz. Następnie przeszła wraz z całym dobrami Sosnowskich na własność Walerii Niepokólczyckiej. Właściciele Sosnowicy zmieniali się a rozwój miejscowości następował powoli. Ciekawostką związaną z historią Sosnowicy jest to, że jej nazwa nie pochodzi od nazwiska właścicieli, lecz od boru sosnowego, znajdującego się w obrębie miejscowości. Od kilkudziesięciu lat Sosnowica jest miejscowością turystyczną a po powiększeniu powierzchni Poleskiego Parku Narodowego w 1994 roku, znalazła się w jego otulinie. Szlak LU-5526-z "Nałęcz" bierze swoje imię o od dawnych właścicieli Sosnowicy – rodziny Sosnowskich herbu Nałęcz. Szlak łączył wcześniej miejscowość Sosnowica, Górki, Zienki oraz Jamniki. Po raz pierwszy oznaczono go w 1997 r. a dokonał tego zespół znakarski pod przewodnictwem Jarosława Torunia. Szlak odnawiano w latach: 1999 (J. Toruń) oraz 2018 (M. Kapitan). 27 lat później od dnia wymalowania pierwszych znaków szlak zmienił kolor z czarnego na zielony a jego długość wynosi obecnie 14,4 km. Szlak wydłużony został o odcinek 1,5 km ze wsi Jamniki do wsi Łomnica. Zmiana podyktowana była koniecznością przeniesienia szlaku czerwonego LU-263-c w związku z brakiem drożności dróg w przysiółku Wujek. Od 2023 roku szlak czerwony nie przechodzi przez wieś Jamniki w związku z tym istniała konieczność reorganizacji przebiegu szlaku. Wydłużenie czarnego szlaku z Jamnik do Łomnicy przy założeniu utrzymania koloru nie było możliwe ze względu na fakt, iż przez Łomnicę przebiega już inny szlak czarny: LU-5517-s Pieszowola-Stare Załucze, którego pomysłodawcą oraz znakarzem w 2020 roku był Mateusz Kapitan.

Szlak „Nałęcz” Sosnowica - Łomnica wiedzie przez najbardziej interesujące obiekty w Sosnowicy: cerkiew, staw „Hetman”, park dworski z oficyną, kościół i cmentarz rzymskokatolicki. Z Sosnowicy wiedzie obok dawnego cmentarza żydowskiego i miejsca powstańczej bitwy z 1863 roku, następnie przez teren Poleskiego Parku Narodowego obok kilku ponad 200-letnich dębów oraz kurhanu „Szwedzka mogiła” w pobliżu wsi Zienki i „Łąki Zienkowskie”.

Na Złaz przybyły cztery grupy:

1. Pierwsza 17 km prowadzona przez Kol. Ewę Kaczmarzewską na trasie: Wytyczno DK 82 – Kościół pw. św. Andrzeja Boboli – cmentarz wojenny żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza – wieża widokowa nad „Durnym Bagnem” – Jezioro Wytyckie – Wólka Wytycka – Las Tefle – Las Brzeziny – Babsk – Suchy Las – Łomnica (parking przy ścieżce „Dąb Dominik”).
2. Druga 12 km – prowadzona przez Kol. Mateusza Kapitana na trasie: Pieszowola – fragment ścieżki przyrodniczej PPN „Perehod” oraz „Mietułka” – Lipniak – fragment ścieżki przyrodniczej PPN „Obóz Powstańczy” – Kolonia Wola Wereszczyńska – Suchy Las – Łomnica (parking przy ścieżce „Dąb Dominik”).
3. Trzecia 15 km – prowadzona przez Kol. Grzegorza Szramowiata na trasie: Urszulin – Dębowiec – Stare Załucze – fragment ścieżki przyrodniczej PPN „Spławy” – Las Brzezinki – Zawadówka – Wola Wereszczyńska – Łomnica (parking przy ścieżce „Dąb Dominik”).
4. Czwarta 5 km – prowadzona przez Kol. Leszka Warownego na trasie: Łomnica – zwiedzanie ścieżki przyrodniczej „Dąb Dominik” – Łomnica.

Podczas uroczystego otwarcia szlaku wręczono podziękowania Panu Dyrektorowi Poleskiego Parku Narodowego Jarosławowi Szymańskiemu: za objęcie złazu Honorowym Patronatem oraz za wsparcie podczas prac znakarskich. Podziękowanie wręczył Kol. Andrzej Wasilewski. Ważnym punktem Złazu było wręczenie uprawnień nowo mianowanym Znakarzom oraz Przewodnikom Turystyki Pieszej, którzy w ostatnim czasie rozszerzyli swoje uprawnienia o kolejne województwa. Uroczyste Ślubowanie złożyła Kol. Paula Chodkiewicz – PTP nr 11211. Zwieńczeniem Złazu było przykręcenie drogowskazu szlakowego, którego dokonali Pan Jarosław Szymański – Dyrektor Poleskiego Parku Narodowego oraz Kol. Zdzisław Rydz – Honorowy Przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej Oddziału Miejskiego

PTTK w Lublinie. Przykręceniem drogowskazu uczestnicy dokonali symbolicznego otwarcia zmodernizowanego szlaku. Wszyscy uczestnicy Złazu otrzymali pamiątkowe znaczki z symbolem PPN. W otoku znaczka znajduje się pełna nazwa zładu, organizator, tj. Komisja Turystyki Pieszej OM PTTK oraz data.

Dalsza część uroczystości upłynęła przy dźwiękach muzyki, zapachu pieczonych kiełbasek oraz szumu drzew Poleskiego Parku Narodowego.

Uczestnicy I trasy w Wytocznie (Fot. T. Chabros)

Uczestnicy trasy II na wieży widokowej na ścieżce PPN „Perehod” (Fot. M. Kapitan)

Uczestnicy trasy III nad jez. Łukie w obrębie Poleskiego Parku Narodowego (Fot. G. Szramowiat)

Uczestnicy IV trasy przed siedzibą Poleskiego Parku Narodowego w Urszulinie (Fot. J. Zdenicki)

Montaż drogowaskazu na początku szlaku. Na zdjęciu Jarosław Szymański – Dyrektor Poleskiego Parku Narodowego (po prawej), Zdzisław Rydz – Honorowy Przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej OM PTTK w Lublinie (po lewej).

Wręczenie podziękowania za objęcie Honorowym Patronatem II Lubelskiego Złazu Turystycznego dla Pana Jarosława Szymańskiego – Dyrektora Poleskiego Parku Narodowego.

Uroczyste złożenie ślubowania przez Kol. Paulę Chodkiewicz – Przodownika Turystyki Pieszej nr 11211 (Fot. P. Chodkiewicz)

Pamiątkowy znaczek II Lubelskiego Złazu Turystycznego „Polesie ‘24”

Włodzimierz SZAFIŃSKI

Piesze wędrowanie wokół Żarnowa

Po raz dziesiąty odbył się w sobotę 26 października 2024 r. Rajd Rodzinny wokół Żarnowa. Organizatorem tej imprezy jest od dziesięciu lat Oddział PTTK przy współpracy z Urzędem Gminy a obecnie Miasta i Gminy Żarnów oraz miejscowym Domem Kultury. W ostatnich latach patronat nad imprezą sprawuje obecny burmistrz dr Krzysztof Nawrocki. Celem rajdu jest propagowanie turystyki rodzinnej jako formy czynnego wypoczynku, udział w ogólnopolskiej akcji PTTK „Wędruj z nami”, poznawanie walorów turystyczno – krajoznawczych okolic Żarnowa oraz integracja turystów pieszych w różnym wieku. Tegoroczna 7 km trasa wiodła z Żarnowa przez Pilichowice, Trestę do Domu Kultury w Żarnowie. Miejscem zbiórki i rozpoczęcia rajdu był parking przy Szkole Podstawowej, gdzie stawiło się 85 osób. Po oficjalnym otwarciu imprezy przez prezesa O/PTTK i burmistrza Żarnowa, uczestnicy wyruszyli na trasę okrężną wokół Żarnowa. Prowadzącymi były Urszula Jędrasik i Barbara Kalinowska, członkinie Zarządu Oddziału w Żarnowie. Większość piechurów stanowili członkowie szkolnych kół PTTK z Aleksandrowa, Miedznej Drewnianej i Żarnowa, byli też turyści indywidualni. Zgodnie z tytułem rajdu wśród wędrujących dzieci i młodzieży, sporą grupę stanowiły matki młodych turystów. Warunki pogodowe w sobotę były wymarzone, bowiem po zimnych dniach temperatura sięgnęła 18 stopni Celsjusza. Na zakończenie imprezy w Domu Kultury w Żarnowie, wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe plakietki i upominki. Wręczone zostały również dyplomy dla drużyn biorących udział w rajdzie. Uśmiechnięte twarze piechurów mogły świadczyć o pozytywnym odbiorze imprezy. Słowa podziękowania należą się opiekunom szkolnych drużyn i matkom wędrującym z dziećmi. Prezes O/PTTK w Żarnowie, zaprosił turystów na następny rajd pieszy organizowany cyklicznie w grudniu pod nazwą „Żarnowski Rajd z Mikołajem”.

Fot. B. Kalinowska

Małgorzata KUBIŚ-DREWEK
XIII Rajd Niepodległości

W dniu 11.11.2024 r. odbył się w Gnieźnie XXIII Rajd Niepodległości zorganizowany przez Oddział PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej i Agencję Turystyczną „Edwardo”. Celem rajdu było uczczenie 106. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości, a także poznanie uroków i piękna naszej „Małej Ojczyzny” – Gniezna oraz umocnienie więzów koleżeńskich między turystami. W rajdzie wzięło udział 56 osób.

Trasa rajdu, licząca ok. 5 km, wiodła przez Skwer Orłąt Lwowskich, Park Trzech Kultur, Aleję Szarych Szeregów i Promenadę im. Batalionu Parasol. Rajd zakończył się w Barze Mlecznym Caritas. Na mecie na uczestników rajdu czekał ciepły i smaczny posiłek oraz odbyły się konkursy.

W pierwszym konkursie, na najciekawszy strój patriotyczny zwyciężyła uczennica SP Nr 5 w Gnieźnie, miejsce II i III zajęli odpowiednio uczeń i uczennica ze SP „Rodzice-Dzieciom” w Gnieźnie. Drugi konkurs dotyczył wiedzy na temat murali i tablic z terenu miasta Gniezna, które upamiętniają odzyskanie niepodległości. W tym konkursie I miejsce zajęła uczennica ze SP nr 2, a II i III miejsce przypadło uczniom SP „Rodzice-Dzieciom”. Uczestnicy konkursów otrzymali bardzo ciekawe i atrakcyjne nagrody, które sponsorowali Urząd Miejski i Starostwo Powiatowe w Gnieźnie.

Wszyscy uczestnicy rajdu byli bardzo zadowoleni z udziału w XXIII Rajdzie Niepodległości i już czekają na kolejny rajd organizowany przez Oddział PTTK w Gnieźnie.

Fot. T. Wilkosz

Włodzimierz SZAFIŃSKI

XIII Żarnowski Rajd z Mikołajem

To już trzynaste lat jak Oddział PTTK w Żarnowie organizuje rajd, który cieszy się dużym powodzeniem u dzieci. Tegoroczna edycja rajdu odbyła się w sobotę 7 grudnia a zgłoszonych zostało 118 uczestników, uczniów szkół podstawowych z: Aleksandrowa, Białaczowa, Miedznej Drewnianej, Żarnowa oraz kilkunastu uczestników indywidualnych. Uczniom towarzyszyła dość liczna grupa rodziców a grupy szkolne odbywały marsz pod opieką nauczycieli. Duża kawalkada rajdowiczów po krótkiej odprawie na placu SP w Żarnowie, wyruszyła na siedmiokilometrową trasę okrężną wokół Żarnowa przez Paszkowice, Kolonię Paszkowice, Bronów aby zakończyć wę-

drowkę w Domu Kultury, gdzie czekał na nich Mikołaj z paczkami. Pogoda sprzyjała wędrującym turystom, ok. 3 stopnie Celsjusza, przy braku opadów i wiatru, toteż humory dopisywały a tempo marszu było całkiem dobre. Już po około dwóch godzinach od startu, rozpoczął swą pracę Mikołaj wspomagany przez dwie Śnieżynki. Poszczególne grupy dzieci chętnie fotografowały się z Mikołajem, który miał pełne ręce roboty, bo oprócz paczek ze słodyczami były też drobne upominki dla wszystkich dzieci ufundowane przez Urząd Miasta i Gminy Żarnów. Starostwo Powiatowe w Opocznie, przekazało dla uczestników 100 sztuk wydawnictwa „Odkrywaj opoczyńskie”. Pamiątką z imprezy będą też plakietki dla wszystkich a dla drużyn szkolnych okolicznościowy dyplom. Jedną z członkiń Zarządu Oddziału PTTK w Żarnowie (Maria Grzybowska) wykonała też własnoręcznie ponad 30 ozdób świątecznych, którymi obdarowała dorosłych uczestników rajdu. Była także okazja aby wręczyć członkom PTTK z Miedznej Drewnianej, uprzednio zdobyte odznaki turystyki pieszej. Otrzymali je: Lena Wiktorowicz, Nikola Olszewska, Natalia Kaźmierczyk i Ireneusz Pawlik (popularne OTP) oraz Julia Rudolf i Julia Gwadera (brązowe OTP). Burmistrz Żarnowa dr Krzysztof Nawrocki był honorowym patronem rajdu i on to wraz z prezesem Oddziału wręczał odznaki i dyplomy. Rajd z Mikołajem był ostatnią imprezą sezonu turystycznego 2024 w O/PTTK w Żarnowie, dającą z pewnością uczestnikom wiele pozytywnych emocji.

Fot. B. Kalinowska

Aleksander KAMIŃSKI

Mikołajkowe wędrowanie

Ostatni miesiąc roku to czas licznych rajdów gwiazdkowo-mikołajkowych skierowanych do dzieci i młodzieży. Oddział Łódź-Polesie PTTK zgodnie z tą tradycją zorganizował też swój rajd: XXVIII Rajd Mikołajkowy 2024. Trasa przebiegała po wschodnich okolicach Łodzi.

Drużyny szkolne z łódzkich szkół: Szkoły Podstawowej nr 128, Szkoły Podstawowej nr 173 oraz najliczniejsza ze Szkoły Podstawowej nr 7 (brawo!) oraz 18-cioro turystów indywidualnych (niektórzy po raz pierwszy na rajdzie) dziarsko wędrowało rajdowymi ścieżkami pokonując 12 km plus jeszcze jeden do stacji kolejowej w Justynowie pod Łodzią. Trasa była nieco bardziej wymagająca, ponieważ prowadziła polnymi drogami, leśnymi wąskimi przecinkami lub szerszymi duktami, czasem śródpolnymi miedzami. Nie brakowało na trasie błota i przeszkód terenowych, takich jak zwalone pnie drzew. Mimo to, wszyscy radośni i zadowoleni dotarli sprawnie do mety rajdu w Janówce. Każdy rajdowicz po mrożących na trasie pożywił się rozgrzewającym pysznym żurkiem z kielbaską lub pyszną pomidorówką. Obecny na rajdzie Święty Mikołaj rozdał każdemu mikołajkowy prezencik, a obsługa rajdu dodała okolicznościowy znaczek i "pttk-owski" gadżecik. Dzieci mogły wziąć udział w warsztatach tworzenia ozdób choinkowych. Przy organizacji rajdu wsparło nas Koło Gospodyń Wiejskich w Janówce organizując warsztaty i zapewniając gorący posiłek na mecie, za co serdecznie dziękujemy.

Przodownicy TP z klubów działających przy Oddziale Łódź-Polesie PTTK (m.in. Klub Turystów Pieszych „Stonoga”, Klub Turystów Górskich „Świstak”) organizują cotygodniowe niedzielne wycieczki piesze i corocznie 8 rajdów dla młodzieży, które trwale wpisane są w naszą turystyczną działalność, wystarczy wspomnieć, że w 2024 rajdy Wiosenne Kwiaty i Barwy Jesieni odbyły się po raz czterdziesty czwarty!

Oddział Łódź-Polesie PTTK zaprasza do wspólnych wędrówek wszystkich członków PTTK, przyjaciół i sympatyków. Informacje o nas:

<https://www.facebook.com/PTTKLodzPolesie/> <https://www.facebook.com/ktpSTONOGA>

Regulamin Odznaki Jubileuszowej

„1000. rocznica Koronacji Pierwszych Królów Polski w Gnieźnie”

1. Odznaka Jubileuszowa „1000. rocznica Koronacji Pierwszych Królów Polski w Gnieźnie” została ustanowiona przez Oddział PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej w Gnieźnie, uchwałą Zarządu Oddziału PTTK w dniu 19 czerwca 2024 roku.
2. Celem odznaki jest popularyzacja postaci pierwszych koronowanych królów w Gnieźnie Bolesława Chrobrego i Mieszka II Lamberta.
3. Odznaka jest jednostopniowa i można ją zdobywać w okresie od 1.01.2025 r. do 31.12.2025 r.
4. Warunkiem zdobycia odznaki jest odwiedzenie i udokumentowanie zgodnie z pkt. 6 Regulaminu pięciu dowolnie wybranych obiektów związanych z postaciami Bolesława Chrobrego lub Mieszka II Lamberta. Za obiekty uważamy muzea, tablice, pomniki, wzgórza, grodziska, ulice, place, skwery, szkoły i instytucje, które nazwą nawiązują do postaci pierwszych królów Polski.
Odznakę można także zdobyć zwiedzając Katedrę Gnieźnieńską, Katedrę Poznańską, Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, Muzeum Archidiecezjalne w Gnieźnie, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Dziekanowice – wyspa Ostrów Lednicki, Rezerwat Archeologiczny w Gieczu, Rezerwat Archeologiczny Gród w Grzybowie, Muzeum – Romański Ośrodek Kultury im. Ottona i Bolesława w Strzelnie.
5. Odznakę zdobywa się uczestnicząc w wycieczkach indywidualnych lub zbiorowych. Można ją zdobywać równoległe z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi.
6. Podstawą weryfikacji odznaki jest kronika prowadzona przez zdobywającego lub kronika zbiorowa, potwierdzenie zwiedzanych obiektów: pieczętą, fotografią lub wpisem osoby uprawnionej: przewodnika, przodownika PTTK, instruktora PTTK, instruktora ZHP lub kierownika wycieczki szkolnej.
7. Turyści ubiegający się o przyznanie odznaki mogą przesłać swoje kroniki wycieczek na adres: PTTK Oddział Ziemi Gnieźnieńskiej w Gnieźnie, ul. Roosevelta 42, 62-200 Gniezno lub skany kronik na biuro@gniezno.pttk.pl tel. 662 501 060.
8. Odznakę Jubileuszową przyznaje Zarząd Oddziału PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej w Gnieźnie.
9. Ostateczna interpretacja Regulaminu Odznaki Jubileuszowej należy do Zarządu Oddziału PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej w Gnieźnie.

Wydawca: Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK
Witryna internetowa <http://ktpzg.pttk.pl>
Warszawa – grudzień 2024
Redakcja: Ewa Bosacka i Marcin Czerwiński
Redakcja techniczna: Krystian Grajczak
Okładka: Włodzimierz Majdewicz
Nakład: 100 egz.
Adres do korespondencji: 00-075 Warszawa
ul. Senatorska 11
ebosacka@wp.pl